

SPOTKANIA SYNODALNE DLA MŁODZIEŻY – SCENARIUSZE

Scenariusze spotkań synodalnych dla młodych są adresowane do uczniów ostatnich klas szkół podstawowych i uczniów szkół średnich. Zostały pomyślane jako cykl 4 spotkań dla tej samej grupy uczestników (można jednak w zależności od potrzeb wykorzystywać w pracy z różnymi grupami). Zawierają wprowadzenie duchowe, pytania synodalne z obszarów: *Słuchanie*, *Zabieranie głosu*, *Współodpowiedzialni w misji*, *Towarzysze podróży (miejsce w Kościele)*:

Formy i metody pracy zaproponowane w scenariuszu należy dostosowywać do możliwości czasowych, lokalowych i dojrzałości grupy. Ważne, aby zawsze pamiętać o modlitwie i dzieleniu się Słowem Bożym, a także nieformalnych aspektach spotkania.

SPOTKANIE I

Wprowadzenie w temat, przygotowanie duchowe.

CZAS: 1 h

12 - 30 osób

MATERIAŁY: teksty modlitwy: Stajemy przed Tobą, Duchu Święty..., teksty Mk 10, 46 - 52, papier w rolce, różnokolorowe flamastry, wydrukowane na A 3 hasła: KOMUNIA, UCZESTNICTWO, MISJA.

PRZEBIEG SPOTKANIA:

a) **powitanie przez prowadzącego**, wszyscy stają w kręgu, prowadzący wita obecnych, mówi o celu spotkania:

„Papież Franciszek prosi nas, abyśmy wspólnie przyjrżeli się Kościołowi, porozmawiali o nim i opowiedzieli mu o naszym doświadczeniu Kościoła. Zaczynamy Synod - tzn. wspólną drogę”.

b) **modlitwa:** „Stajemy przed Tobą, Duchu Święty...” – wszyscy razem

c) **wspólne powitanie** w kręgu popatrzenie na siebie z radością, zamachanie do siebie, prośba, aby każdy z uczestników powiedział swoje imię i dokończył tak, jak

chce zdanie: „We wspólnej drodze z kimś najbardziej lubię...” (można wyznaczać kolejne osoby przez rzucanie do siebie maskotki)

d) **kontrakt + wprowadzenie** – rozwinięcie papierowego rulonu - symbolu wspólnej drogi, na którą wchodzimy i prośba, aby każdy odrysował swoją stopę, wpisał w nią swoje imię (ważne, aby stopy były ustawione w jednym kierunku); prowadzący mówi:

„Właśnie zaczynamy wspólną drogę, po której będziemy szli z pomocą trzech: komunii, uczestnictwa, misji”

e) **kontrakt + wprowadzenie** – cd. - rozłożenie na podłodze kartek ze słowami, prośba, aby uczestnicy przyjrzeni się tym słowom i stanęli przy tym, które ich zatrzymuje, zaciekawia - ci, którzy wybrali to samo słowo, stają przy nim, witają się w jakiś charakterystyczny sposób (np. piętami, łokciami) i ustalają, jak mogą je pokazać pozostałym - gest, ruch, rzeźba (nawet, jeśli nie rozumieją znaczenia, mogą pokazać to, co im się wydaje związane z tym słowem)

f) **kontrakt + wprowadzenie** – cd. - grupy kolejno pokazują wszystkim wymyślony przez siebie ruch - reszta po chwili naśladuje ten ruch - każda grupa zaraz po tym, jak inni powtórzą wymyślony przez nią gest, wyjaśnia, dlaczego tak postanowili pokazać to słowo, po wyjaśnieniach grupy prowadzący dopowiada, do każdego słowa jego znaczenie w Synodzie i regule, która się z nim wiąże w czasie spotkania synodalnego:

KOMUNIA - wszyscy ochrzczeni tworzą Kościół, wszystkim należy się szacunek, troska; w czasie spotkania jesteśmy na siebie uważni, każdy uczestnik ma takie same prawa, każdy może się wypowiedzieć, pamiętając równocześnie o szacunku wobec innych, szacunek wyrażamy m.in. przez wzajemne słuchanie.

UCZESTNICTWO - w Kościele liczy się aktywność każdego człowieka, w czasie spotkania każdy ma prawo zabrać głos i jest proszony o to, aby się zaangażował w jego przebieg, nie musi tego robić, ale bez jego zaangażowania coś się nie wydarzy, dlatego istotne są m.in. aktywny udział w spotkaniu, koncentracja uwagi na “tu i teraz”, warto na czas spotkania odłożyć, wyciszyć komórki.

MISJA - jesteśmy tu po to, aby to, co robimy, pomogło wszystkim ludziom, których znamy, poznawać Jezusa, abyśmy umieli wyjść do tych, którzy potrzebują naszej pomocy, aby Kościół mógł być dla wszystkich domem, dlatego rozmawiając, biorąc udział w różnych aktywnościach, chcemy uczyć się od siebie nawzajem, aby z tym, czego doświadczymy wyjść do innych.

g) prośba, aby uczestnicy zapisali obok swojego imienia na “papierowej drodze” słowo, przy którym przed chwilą stali lub to, które teraz wydaje im się szczególnie ważne,

h) przyjrzenie się, o jakie słowa wzbogaciła się droga,

i) **dzielenie się Słowem Bożym** - rozdanie zgromadzonym wokół drogi uczestnikom fragmentu Ewangelii św. Marka 10, 46 - 52 - prośba o odczytanie - jedna osoba, potem z podziałem na role i narratora (kilka osób czyta narratora, kilka kwestie Bartymeusza, kilka tłumu, kilka Pana Jezusa; ważne, aby wszyscy brali udział); prośba o 3 minuty ciszy, w czasie których każdy samodzielnie czyta tekst i zastanawia się, które Słowo go najbardziej porusza, po 3 minutach każdy na rozwiniętej drodze zapisuje słowo, fragment zdania, który go poruszył, odczytuje głośno, mówi dlaczego wybrał ten fragment; jeśli w spotkaniu uczestniczy więcej niż 12 osób ze względu na czas i możliwości koncentracji grupy, należy podzielić ją na podgrupy, wybrać animatorów, którzy będą czuwać nad kolejnością wypowiedzi; w ostatnim punkcie podgrupy połączą się znowu w jedną drużynę),

j) **zakończenie** prowadzący dziękuje za udział, wyruszenie we wspólną drogę - tzn. włączenie się w synod (wspólna droga), pyta, co dla każdego z uczestników było dobre/trudne/ważne w czasie spotkania lub co zapamiętali - jedna rzecz - po wypowiedziach - zaprasza uczestników na następne spotkanie, prosi o zwinięcie papierowej drogi, bo przyda się na następnym spotkaniu.

SPOTKANIE II

Słuchanie i zabieranie głosu w Kościele

Czas: 1,5 h (można podzielić na dwa spotkania)

12 - 30 osób

Materiały: teksty modlitwy: Stajemy przed Tobą, Duchu Święty..., fragmenty Ewangelii Św. Mateusza - Mt 15,21 – 28, papierowa droga z poprzedniego spotkania, różnokolorowe flamastry, 2 kartki A3 z hasłami: Zabieranie głosu w Kościele; Słuchanie w Kościele, arkusze papieru z pytaniami do haseł i miejscem na odpowiedź grupy:

SŁUCHANIE W KOŚCIELE: kogo słyszę? kogo nie słyszę? kiedy i przez kogo czuję się słuchana/ słuchany w Kościele? co pomaga mi słuchać? co przeszkadza mi w słuchaniu?

ZABIERANIE GŁOSU W KOŚCIELE: kiedy i jak udaje mi się powiedzieć to, co jest dla mnie ważne? co pozwala mi mówić szczerze, odważnie i odpowiedzialnie? co przeszkadza mi mówić szczerze? na co mój głos ma wpływ?

+ osobne karteczki z tymi samymi tematami i pytaniami dla każdego uczestnika

Przebieg spotkania:

a) **powitanie** - stajemy w kręgu, każdy mówi swoje imię i wykonuje jakiś ruch, który pokazuje, co lubi robić w wolnym czasie, reszta uczestników powtarza ruch, zgaduje jego znaczenie,

b) **przypomnienie zasad** (szacunek, zaangażowanie, słuchanie, dobrowolność) i tego, co działo się na ostatnim spotkaniu - prowadzący rozwija rulon z drogą, prosi, aby uczestnicy stanęli w miejscu, gdzie wcześniej odrysowali swoją stopę (jeśli pojawili się nowi, dorysowują swoje stopy i wpisują w nie imię), następnie prosi, aby każdy powiedział jedną rzecz, którą zapamiętał z ostatniego spotkania; prowadzący mówi, że Synod to wspólna droga, na której ważne jest słuchanie siebie nawzajem i rozpoznawanie, gdzie i jak mówi do nas Duch Święty oraz, że dzisiejsze spotkanie będzie poświęcone słuchaniu i zabieraniu głosu w Kościele - zapisuje te tytuły na drodze drukowanymi literami (lub prosi kogoś z uczestników)

c) **modlitwa:** Stajemy przed Tobą Duchu Święty...

d) **dzielenie się Słowem Bożym:** rozdanie uczestnikom fragmentu Ewangelii św. Mateusza, głośne odczytanie, prośba o 3 minuty ciszy, w czasie których każdy samodzielnie czyta tekst i zastanawia się, które Słowo go najbardziej porusza, po 3 minutach każdy na rozwiniętej drodze zapisuje słowo, fragment zdania, który go poruszył, odczytuje głośno, mówi dlaczego wybrał ten fragment; jeśli w spotkaniu uczestniczy więcej niż 15 osób, każdy odczytuje tylko fragment, który go poruszył bez mówienia dlaczego,

e) **wprowadzenie do pracy w małych grupach:** zabawa w Anioła Stróża i dziecko - uczestnicy stają w kręgu, odliczają do dwóch, dwójki wchodzi do środka (jeśli liczba nieparzysta, prowadzący bierze udział w zabawie), tworzą wewnętrzny krąg, każda dwójka znajduje swoją jedynekę; witają się żółwikiem; prowadzący tłumaczy, że jedyнки to w pierwszej rundzie aniołowie, dwójki to dzieci, w drugiej rundzie nastąpi zmiana; dzieci zamykają oczy, zadaniem Aniołów Stróżów jest bezpieczne prowadzenie po sali dziecka z zamkniętymi oczyma; aniołowie mogą tylko mówić, nie mogą dotykać, 2 minuty na spacer po sali (można na niej ustawić dodatkowe przeszkody z krzesel), po dwóch minutach następuje zmiana, jedyнки są dziećmi, dwójki aniołami; po skończonej zabawie ustawiają się w kręgu naprzeciwko siebie, dziękują sobie za zabawę i żegnają kolanami, następnie jedyнки przesuwają się o 3 osoby w prawo,

f) omówienie zabawy - wartość słuchania i zabierania głosu - uczestnicy stają dalej w kręgu, witają się łokciami, prowadzący prosi, aby powiedzieli sobie w dwójkach dlaczego odważyłam się / odważyłem się mówić? następnie prosi, aby podziękowali sobie za rozmowę i aby dwójki przesunęły się o 5 osób w lewo, uczestnicy witają się piętami i mówią sobie dlaczego odważyłam/ odważyłem się słuchać, podążać za głosem, po rozmowie uczestnicy dziękują sobie, jedyнки przesuwają się o 4 osoby w lewo i rozmawiają na temat ostatniego pytania: dlaczego udało się nam wykonać to zadanie, co zdecydowało o sukcesie,

g) **podział na grupy:** prowadzący kładzie na podłodze w dwóch różnych miejscach hasła: SŁUCHANIE W KOŚCIELE i ZABIERANIE GŁOSU W KOŚCIELE, prosi uczestników, aby stanęli przy tym temacie, który ich najbardziej pociąga, gdy grupa się podzieli (warto zadbać, aby po wybraniu przez uczestników tematu, na który chcą rozmawiać stworzyć z nich małe grupy nie większe niż 12 osób, najlepiej sześćoosobowe), dodaje do haseł pytania, zapisane na arkuszu papieru tak, by zostawić tam miejsce na pisemne odpowiedzi:

SŁUCHANIE W KOŚCIELE: kogo słyszę? kogo nie słyszę? kiedy i przez kogo czuję się słuchana/ słuchany w Kościele? co pomaga mi słuchać? co przeszkadza mi w słuchaniu?

ZABIERANIE GŁOSU W KOŚCIELE: kiedy i jak udaje mi się powiedzieć to, co jest dla mnie ważne? co pozwala mi mówić szczerze, odważnie i odpowiedzialnie? co przeszkadza mi mówić szczerze? na co mój głos ma wpływ?

h) **rozmowy w małych grupach** - prowadzący prosi, aby uczestnicy usiedli w kręgu, wybrali osobę pilnującą czasu, każdy w grupie będzie miał 2 minuty, aby odpowiedzieć na pytania, zabiera się głos po kolei, jeśli ktoś nie chce mówić, nie musi, runda wypowiedzi zaczyna się po minucie ciszy; kiedy wszyscy w grupie się wypowiedzą, cała grupa decyduje, jakie odpowiedzi zapisuje na arkuszu z pytaniami do danego obszaru,

i) **podsumowanie prac w małych grupach** - prowadzący prosi, aby uczestnicy zebrali się przy papierowej drodze, przykleili swoje odpowiedzi przy haśle, na temat którego rozmawiali i zaprezentowali je głośno, jeśli kilka grup pracowało nad tym samym obszarem np. "Zabieranie głosu", wtedy każda przedstawia odpowiedzi na jedno pytanie z obszaru, pozostałe dopowiadają to, co pojawiło się u nich, a czego nie było w wypowiedzi grupy wypowiadającej się na forum, dopowiadać mogą także ci, którzy pracowali nad innym tematem, ważne, aby te wypowiedzi umieścić na arkuszach; w ten sposób omawiamy oba obszary: słuchanie i zabieranie głosu w Kościele,

j) **podsumowanie ogólne** - na końcu prowadzący prosi, aby uczestnicy powiedzieli, co było dla nich ważne w czasie tego spotkania i zaprasza na kolejne spotkanie synodalne; papierową drogę zwija się i przechowuje na następne spotkanie.

SPOTKANIE III

Moje miejsce i misja w Kościele

Czas: 1 h

12 - 30 osób

Materiały: teksty modlitwy: Stajemy przed Tobą, Duchu Święty..., fragmenty Ewangelii św. Łukasza: Łk 24, 13 – 35, papierowa droga z poprzedniego spotkania, różnokolorowe flamastry, kartki z logo Synodu (tyle, ile par w grupie), 2 kartki A 3 z hasłami: Moje miejsce w Kościele; Moja misja, arkusze papieru z pytaniami do haseł i miejscem na odpowiedź grupy:

MOJE MIEJSCE W KOŚCIELE - gdzie jestem? kto jest ze mną? kogo brakuje? kto jest oddalony? co pomaga/ co przeszkadza mi być w Kościele?

MOJA MISJA - co jest misją Kościoła? w jaki sposób biorę udział w misji Kościoła, jakie jest moje zadanie w Kościele? co przeszkadza mi w braniu udziału w misji? jakie obszary misji są przez nas zaniedbywane?

+ osobne karteczki z tymi samymi tematami i pytaniami dla każdego uczestnika

Przebieg spotkania:

a) **powitanie** - stajemy w kręgu, każdy mówi swoje imię i kończy zdanie: Miejsce, które lubię...

b) **przypomnienie** tego, co działo się na ostatnim spotkaniu - prowadzący rozwija rulon z drogą, mówi, że Synod to wspólna droga, na której ważne jest słuchanie i zabieranie głosu, po to, aby odkrywać, gdzie Duch Święty woła Kościół, bo Kościół to nie budynek, ale wspólnota, ludzie, każdy ochrzczony ma w tej wspólnocie swoje zadanie, każdy jest ważny; dzisiejsze spotkania poświęcone jest mojemu miejscu w Kościele i misji - zapisanie tych haseł na papierowej drodze,

c) **modlitwa:** Stajemy przed Tobą...

d) **dzielenie Słowem Bożym:** rozdanie uczestnikom fragmentu Ewangelii św. Łukasza, głośne odczytanie, prośba o 3 minuty ciszy, w czasie których każdy samodzielnie czyta tekst i zastanawia się, które Słowo go najbardziej porusza, po 3 minutach każdy na rozwiniętej drodze zapisuje słowo, fragment zdania, który go poruszył, odczytuje głośno, mówi dlaczego wybrał ten fragment; jeśli w spotkaniu

uczestniczy więcej niż 15 osób, każdy odczytuje tylko fragment, który go poruszył bez mówienia dlaczego,

c) **wprowadzenie do pracy w małych grupach** - zaproszenie uczestników, aby dobrali się w pary, każda para otrzymuje kartkę z logo Synodu (kolorowy wydruk), uczestnicy mają mu się przyjrzeć i powiedzieć sobie nawzajem (po minucie dla każdego): co ciekawego na nim zauważyli, w którym miejscu tego obrazka mogliby znaleźć siebie i dlaczego; gdy praca w parach się kończy, uczestnicy stają w kręgu i każdy mówi na forum - do wyboru - coś, co zauważył na obrazku lub wskazuje miejsce/osobę, w których mógłby się odnaleźć i mówi dlaczego,

d) **podział na grupy** - prowadzący kładzie na podłodze dwa tematy: MOJE MIEJSCE W KOŚCIELE i MOJA MISJA - prosi, aby każdy stanął przy tym, który mu najbardziej odpowiada, jeśli trzeba dzieli uczestników na mniejsze podgrupy w obrębie tego samego tematu – najlepiej sześćosobowe, następnie dokłada do każdego tematu arkusze z pytaniami i miejscem na odpowiedzi:

MOJE MIEJSCE W KOŚCIELE - gdzie jestem? kto jest ze mną? kogo brakuje? kto jest oddalony? co pomaga/ co przeszkadza mi być w Kościele?

MOJA MISJA - co jest misją Kościoła? w jaki sposób biorę udział w misji? co przeszkadza mi w braniu udziału w misji? jakie obszary misji są przez nas zaniedbywane?

g) **rozmowy w małych grupach** - prowadzący prosi, aby uczestnicy usiedli w kręgu, wybrali osobę pilnującą czasu, każdy w grupie będzie miał 2 minuty, aby odpowiedzieć na pytania, zabiera się głos po kolei, jeśli ktoś nie chce mówić, nie musi, runda wypowiedzi zaczyna się po minucie ciszy; kiedy wszyscy w grupie się wypowiedzą, cała grupa decyduje, jakie odpowiedzi zapisuje na arkuszu z pytaniami do danego obszaru,

h) **podsumowanie prac w małych grupach** - prowadzący prosi, aby uczestnicy zebrali się przy papierowej drodze, przykleili swoje odpowiedzi przy haśle, na temat którego rozmawiali i zaprezentowali je głośno - jeśli kilka grup pracowało nad tym samym obszarem np. "Moje miejsce w Kościele", wtedy każda przedstawia odpowiedzi na jedno pytanie z obszaru, pozostałe dopowiadają to, co pojawiło się u nich, a czego nie było w wypowiedzi grupy wypowiadającej się na forum, dopowiadać mogą także ci, którzy pracowali nad innym tematem, ważne, aby te wypowiedzi umieścić na arkuszach; w ten sposób omawiamy oba obszary: miejsce w Kościele i misję

i) **podsumowanie ogólne** - prowadzący prosi, aby uczestnicy powiedzieli, co było dla nich ważne w czasie tego spotkania, zaprasza na ostatnie spotkanie synodalne.

SPOTKANIE IV

Synteza

Czas: 1 h

12 - 30 osób

Materiały: teksty modlitwy: Stajemy przed Tobą, Duchu Święty..., fragmenty Ewangelii św. Jana – J 9, papierowa droga z poprzedniego spotkania, samoprzylepne kartki, długopisy.

Przebieg spotkania:

a) **powitanie** wszystkich uczestników,

b) **modlitwa:** Stajemy przed Tobą...,

c) **dzielenie się Słowem Bożym** – J 9

b) **przygotowanie do syntezy:** rozwinięcie papierowej drogi wraz z przyklejonymi do niej odpowiedziami uczestników z wcześniejszych spotkań, prośba, aby każdy przyjrzał się uważnie drodze i wybrał z niej 1 rzecz - słowo, zdanie...które jest dla niego najważniejsze, zapisał na samoprzylepnej karteczce, a po zapisaniu przylepił w wyznaczonym miejscu,

c) **gromadzenie materiałów do syntezy:** prowadzący odczytuje karteczki, o ile to możliwe, porządkując je tematycznie wraz z uczestnikami, prosi, aby na podstawie tego, co zostało przeczytane, co obecni pamiętają z poprzednich spotkań, uczestnicy wspólnie z nim rozeznali, jakie treści powinny się znaleźć w syntezie - tekście podsumowującym spotkania synodalne, gdy zostaje to zanotowane, pyta, kto z uczestników chciałby, mógłby napisać taką syntezę, pomóc w jej napisaniu (ważne, aby podjęło to zadanie kilka osób, które zrobią to na osobnym spotkaniu, a efekty pracy przeczytają na forum/ roześlą mailem)

d) **podsumowanie:** prowadzący prosi uczestników, aby powiedzieli, narysowali, zapisali (w zależności od możliwości grupy), czego nauczyli się, odkryli o sobie, o Kościele w czasie spotkań synodalnych, co mogą zrobić z tym doświadczeniem - ważne, aby to wybrzmiało/ zaistniało na forum,

e) podziękowanie za wspólną pracę i spotkania.